

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Σοφία Χατζηκοκόλη-Συράκου

Αρχιτέκτων-Μηχανικός ΑΠΘ, Διδάκτωρ ΑΠΘ,
PostGrad. Dip. in Health Facility Planning, MARU, Poly. of North London, CNAA (UK)

Αθηνά-Χριστίνα Συράκου

Architect BA Hons, Oxford Brookes University (UK), PostGrad. Dip. in Intern.
Studies in Vernacular Architecture, Oxford Brookes University (UK)

Θεόδωρος Συράκος

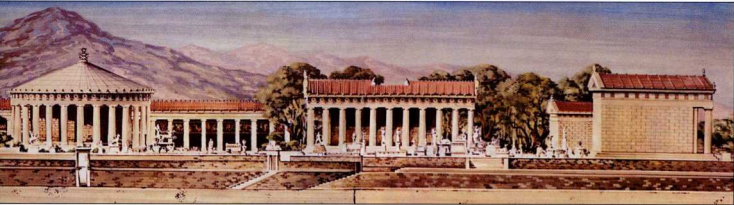
Av. Καθηγητής Ιατρικής Σχολής ΑΠΘ

Τα ιδεολογικά χαρακτηριστικά μιας έννοιας μπορούν να γίνουν κατανοητά όχι μόνο μέσα από τη μελέτη των γεγονότων που την εκφράζουν, αλλά κυρίως μέσα από την αναγνώριση του αρχικού κώδικα που την καθιστά δυνατή. Ο κώδικας αυτός μπορεί να βρεθεί στις βαθιές ρίζες της αρχικής ανάπτυξης της ερευνώμενης έννοιας και να αναζητηθεί σε πηγές αρχαιολογικής προέλευσης. Στην περίπτωση της έννοιας του *θεραπευτικού περιβάλλοντος*, ιδιαίτερα στον δυτικό πολιτισμό, η αναζήτηση του κώδικα του οδηγεί στην ελληνική μυθολογία και ειδικότερα στο μύθο του Ασκληπιού, του θεραπευτή θεού στο ελληνικό πάνθεο.

Πέρα από τις γενικές, διαχρονικές και πανανθρώπινες φιλοσοφικές και ιδεολογικές αρχές της θεραπευτικής τέχνης που προβάλλονται μέσα από το μύθο του Ασκληπιού, θα προσπαθήσουμε να αναγνωρίσουμε τα φιλοσοφικά και ιδεολογικά χαρακτηριστικά του θεραπευτικού περιβάλλοντος, το οποίο, σύμφωνα με την ερμηνεία του μύθου, βασίζεται στην αρμονική συνεργασία ανάμεσα στις θεϊκές θεραπευτικές δυνάμεις της φύσης και στην απαιτούμενη ανθρώπινη προσπάθεια.

Επίδουρος, γενική όψη.

Αναπαράσταση του Ιερού του Ασκληπιού. Ο ναός του Ασκληπιού, η Θόλος και ο ναός της Αρτέμιδος.

αρμονίας. Τελικά, η αναπόφευκτη τιμωρία για τους παραβάτες των παραπάνω ιδεολογικών κανόνων θα πρέπει να υπενθυμίζεται συμβολικά, για τη διατήρηση των συνθηκών λειτουργίας ενός θεραπευτικού περιβάλλοντος.

Η Αρτεμις, η διδυμη αδελφή του Απόλλωνα (και κατά μερικούς μελετητές η θηλυκή φύση του θεού), που θανάτωσε τη μητέρα του Ασκληπιού τιμωρώντας την για την απιστία της στον Απόλλωνα, μπορεί να προσφέρει μια άλλη πηγή έρευνας φιλοσοφικών και ιδεολογικών αρχών. Η Αρτεμις, σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, παρουσιάζονταν συνήθως ως παρθένα κυνηγός, προβάλλοντας μια ερμητική, θηλυκή, αθλητική μορφή. Ιδεολογικά, αυτό μπορεί να σημαίνει ότι για τη δημιουργία ενός θεραπευτικού περιβάλλοντος, η διατήρηση της φυσικής παρθενικότητας και η άμεση παρουσία και γεινιάση με την άγρια φύση αποτελούν θεμελιώδεις συνθήκες. Θεραπευτικές συνθήκες ακόμα μπορεί να δημιουργήσει η διεκδίκηση για ενασχόληση με ήλιο αθλητισμό, ανάλογο της θηλυκής και φυσικής παρουσίας της Αρτέμιδος. Η Αρτεμις επίσης παρουσιάζονταν ως η θεά της Σελήνης, που αντιπροσώπευε την ανγνότητα και την ηθική. Έτσι, το θεραπευτικό περιβάλλον ιδεολογικά θα πρέπει να υποστηρίζεται από ανγνότητα, όπως: αγνό φαγητό, καθαρό νερό και φρέσκο αέρα, φυσικά και αγνά υλικά χρησιμοποιήσιμα ή μη αντικειμένων, φυσικά οικοδομικά υλικά κ.ά. Παράλληλα, ένα θεραπευτικό περιβάλλον θα πρέπει να υποστηρίζει ηθικές δραστηριότητες ζωής και συμπεριφοράς. Τα εμβλήματα της Αρτέμιδος είναι τα άγρια ζώα, σύμβολα αγνής άγριας φύσης, και το τόξο με βέλη, σύμβολο τιμωρίας για τους παραβάτες.

Έτσι, σύμφωνα με τα εμβλήματα της Αρτέμιδος, η παρουσία των ζώων και της άγριας φύσης, καθώς και η τιμωρία των άπιστων και αλαζόνων καταστροφέντων των θεραπευτικών συνθηκών, θα πρέπει συμβολικά να περιλαμβάνονται σε ένα θεραπευτικό περιβάλλον.

Η ανθρώπινη προσπάθεια

Έχοντας υπόψη τις παραπάνω θέσεις, η ανθρώπινη συμβολή στη δημιουργία θεραπευτικού περιβάλλοντος, δρώντας συμπληρωματικά και σε συνεργασία με τις θεραπευτικές δυνάμεις της φύσης, όπως αυτές εκφράζονται στο μύθο προερχόμενες από τη θεϊκή καταγωγή του Ασκληπιού, φαίνεται να συνίσταται:

α) Στο σεβασμό, τη διατήρηση και την καλύτερη δυνατή χρήση των φυσικών θεραπευτικών δυνάμεων και πηγών (όπως είναι ο ήλιος, ο αέρας, το νερό, η φυσική ομορφιά και η ανγνότητα κ.ά).

β) Σε ένα καλά σχεδιασμένο και δομημένο περιβάλλον για την κατάλληλη φιλοξενία των θεραπευτικών διαδικασιών, οι οποίες πηγάζουν από τις αναφερόμενες φιλοσοφικές και ιδεολογικές αντιλήψεις του θεραπευτικού περιβάλλοντος. Στόχος των διαδικασιών αυτών είναι η ολιστική φροντίδα υγείας, που γίνεται αντιληπτή μέσα από την αντιμετώπιση της ασθένειας ως αποτελέσματος αρνητικών αλληλεπιδράσεων ανάμεσα σε φυσικούς, ψυχολογικούς, πνευματικούς, ηθικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες. Αυτό το φυσικό και δομημένο περιβάλλον παρουσιάζονταν στα Ασκληπεία.

Ο ιδεολογικός πυρήνας τόσο της γενικής αντιμετώπισης της υγείας, όσο και των ειδικών χαρακτηριστικών του θεραπευτικού περιβάλλοντος, είχε την ανάλογη χωρική ερμηνεία του στις τειχεράδες μορφές των Ασκληπείων. Τα Ασκληπεία ήταν οι χώροι λατρείας του ήρωα, ιερού ιατρού και θεραπευτή θεού Ασκληπιού. Στην πραγματικότητα τα Ασκληπεία, επενδυμένα με τις μυθολογικές και φιλοσοφικές αντιλήψεις του αρχαίου ιδεολογικού αρχέτυπου για την υγεία, ήταν τα πρώτα νοσοκομεία ή μάλλον συγκροτήματα κτηρίων υγείας, όχι μόνον του ελληνικού χώρου αλλά και όλου του δυτικού πολιτισμού, και πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους στην ελληνική ευρύτερη περιφέρεια για πολλούς αιώνες, από την εποχή του Τρωικού πολέμου έως περίπου τον 5ο ή 6ο μ.Χ. αιώνα, ως την εποχή δηλαδή της πλήρους επικράτησης του Χριστιανισμού.

Θα πρέπει να τονίσουμε ιδιαίτερα (ίσως εδώ, ότι παρ' όλο το διωγμό που υπέστη ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός, ως ειδωλολατρική πρακτική, κυρίως από τον αυτοκράτορα Θεοδόσιο τον Α' το 392 μ.Χ., η λατρεία του Ασκληπιού και ειδικότερα η φροντίδα υγείας στα Ασκληπεία δεν έγινε κατορθωτό να εξλειφθεί για αρκετούς αιώνες μετά την επικράτηση του χριστιανισμού. Ο Ασκληπιός, που εξακολουθούσε να χαρακτηρίζεται ως Σωτήρας, Φιλανθρωπιστής, Επίκουρος, Ευεργέτης, Φίλος κ.ά., θεωρείται μάλιστα ο μακροβιότερος από κάθε ολύμπιο ή άλλο θεό του αρχαίου κόσμου, μετά από την επικράτηση του χριστιανισμού.

Ο,τι έχει απομείνει από
τη Θόλο της Επιδάουρου,
δηλαδή το υπόγειο τμήμα
της (Λαβρινθός).

Βιβλιογραφία

- Απολλόδωρος, Μυθολογία, Βιβλίο III, εισαγωγή, μετάφραση, σημειώσεις Π. Περίδης, Ζαχαροπούλου, Αθήνα 1939, σσ. 118-120.

- Chatzicozoi-Syrakou, S., Syrakou, Ch., Syrakou, Th., «The Hellenic Mythology, A Source of Origin Research for the Philosophical and Ideological Foundations in Health Care», παρουσίαση στο «Human Centred Design for Health Care Buildings», International Conference and Workshop, Trondheim, Norway, 28-30 August 1997.

- Chatzicozoi-Syrakou, S., Syrakou, A., Ch., «Application of Asklepieian Ideas to a District Modern Hospital», Chapter for Architecture, International Hospital Federation (IHF) Pan Regional Conference, Bahrain, 6-8 November 2000.

- Dschama, R., Μυθολογία της Αρχαίας Ελλάδας, μετ. Α. Αθανασίου, Ν. Σιδέρης, 1978.

- Ησίοδος, Αποσπασμάτα, Γυναικείων Κατάλογος η Ηοιας, 18 (51), επιμ. Β. Μανδηλαράς, εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια Σ. Ζακέρης, Κόκκος, 1983, σ. 206.

- Kerényi, G., The Gods of the Greeks, Thames and Hudson, London 1976.

- Μίλες Ε 401, Μπατρώνας Γ., 1985.

- Ομηρος η Ομηρικοί μυθολογία, Ομηρικοί Ύμνοι - Είς Απόλλωνα, 7ος αιώνας π.Χ., κείμενο, μετάφραση, σχόλια Δ. Π. Παπαδόπουλος - Ελένη Λαδά, «Βιβλιοπωλείο της Εστίας», Αθήνα 1997.

- Ομηρος η Ομηρικοί μυθολογία, Ομηρικοί Ύμνοι - Είς Άρτεμις, 7ος αιώνας π.Χ., κείμενο, μετάφραση, σχόλια Δ. Π. Παπαδόπουλος - Ελένη Λαδά, «Βιβλιοπωλείο της Εστίας», Αθήνα 1997.

- Ομηρος η Ομηρικοί μυθολογία, Ομηρικοί Ύμνοι - Είς Μούσας και Απόλλωνα, κείμενο, μετάφραση, σχόλια Δ. Π. Παπαδόπουλος - Ελένη Λαδά, «Βιβλιοπωλείο της Εστίας», Αθήνα 1997.

- Ορέστας η Ορικοί μυθολογία, Ορικοί Ύμνοι - Απόλλωνος, Β' χιλ. π.Χ., κείμενο, μετάφραση, σχόλια Δ. Π. Παπαδόπουλος - Ελένη Λαδά, «Βιβλιοπωλείο της Εστίας», Αθήνα 1997.

- Ορέστας η Ορικοί μυθολογία, Ορικοί Ύμνοι - Απόλλωνος, Β' χιλ. π.Χ., κείμενο, μετάφραση, σχόλια Δ. Π. Παπαδόπουλος - Ελένη Λαδά, «Βιβλιοπωλείο της Εστίας», Αθήνα 1997.

- Ορέστας η Ορικοί μυθολογία, Ορικοί Ύμνοι - Απόλλωνος, Β' χιλ. π.Χ., κείμενο, μετάφραση, σχόλια Δ. Π. Παπαδόπουλος - Ελένη Λαδά, «Βιβλιοπωλείο της Εστίας», Αθήνα 1997.

- Ορέστας η Ορικοί μυθολογία, Ορικοί Ύμνοι - Απόλλωνος, Β' χιλ. π.Χ., κείμενο, μετάφραση, σχόλια Δ. Π. Παπαδόπουλος - Ελένη Λαδά, «Βιβλιοπωλείο της Εστίας», Αθήνα 1997.

- Κατήλοκλήτης Σφρακός, Σ., «Από το Ασκληπιείο στο σημερινό νοσοκομείο», Ιατρική Ημερίδα, Συνεργασία Δημοκρατικού Πανεπιστημίου Θράκης και Πανεπιστημίου Αιγαίου, Μύρινα, Μίσηος, 11-13 Σεπτεμβρίου 1986.

- Κατήλοκλήτης Σφρακός, Σ., Τεχνολογικές και τυπολογικές θεωρήσεις του μεταπολεμικού νοσοκομείου χώρου, διδ. διπλ., Πολυτεχνική Σχολή ΑΠΘ, 1999.

- Κατήλοκλήτης Σφρακός, Σ., Σφρακός, Α.Χ., Σφρακός, Θ., «Ελληνική μυθολογία. Μια πηγή φιλοσοφικών και ιδεολογικών αρχών για τη φρονιμία υγείας», Αρχαιολογία και Τέχνες 79 (Ιούλιος 2001), σσ. 90-92.

Το Ασκληπιείο της Επιδάουρου

Προσπαθώντας να πρόσουμε από τη θεωρία στην πράξη, θα επιχειρήσουμε να αναγνωρίσουμε τα ιδεολογικά χαρακτηριστικά της έννοιας του θεραπευτικού περιβάλλοντος, όπως ερμηνεύονται στο σχεδιασμό και στη δομή ενός Ασκληπιείου, του Ασκληπιείου της Επιδάουρου.

Το Ασκληπιείο της Επιδάουρου ήταν ένα από τα πιο φημισμένα Ασκληπιεία στον τότε ελληνικό κόσμο και ένα από τα καλύτερα διατηρημένα σήμερα, ικανό να μας δώσει αρκετές πληροφορίες ως προς τον τρόπο εφαρμογής των ιδεολογικών χαρακτηριστικών της έννοιας του θεραπευτικού περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με την ιδεολογική βάση του μύθου του Ασκληπιού, η θεραπευτική τέχνη αναγνωρίζεται ως αποτέλεσμα της αρμονικής συνεργασίας των θεϊκών θεραπευτικών δυνάμεων της φύσης και της ανθρώπινης δραστηριότητας, ερμηνεύοντας με τον τρόπο αυτό τη διπλή προέλευση και φύση του Ασκληπιού. Έτσι, ως ανθρώπινη συμμετοχή μπορεί να αναγνωριστεί η υποστήριξη των ιδεολογικών απαιτήσεων του θεραπευτικού περιβάλλοντος που έχει ως επιπτώσεις:

α) Την προσεκτική επιλογή της φυσικής θέσης του Ασκληπιείου.

β) Την επιλογή του γενικού ενυψωτικού και συμβολικού προσανατολισμού των εγκαταστάσεων του Ασκληπιείου, το οποίο παρουσίαζε με ανάπτυξη από Βορρά (Προπούλια) προς Νότο (Θέατρο). Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι το νοτιότερο άκρο του Ασκληπιείου, που σηματοδοτείται έναν τελικό ιδεολογικό προορισμό, αφιερώνεται στο Θέατρο, τόπο ύψιστης πνευματικής θεραπείας και ισχυρά φυσικό συμβολικό σημείο του Ήλιου Απόλλωνα.

γ) Τον χαλαρό χωροταξικό σχεδιασμό που επέτρεπε την ένταξη των εγκαταστάσεων του Ασκληπιείου στο ιερό δάσος, ενισχύοντας την ιδέα της απαιτούμενης συνεργασίας ανάμεσα στο θεραπευτική παρουσία της φύσης και την ανθρώπινη δραστηριότητα.

δ) Τη σκόπιμη αποφυγή ενός εις βάθος σχεδιασμού, που επέτρεπε την άμεση και συνεχή παρουσία και συμβολή του φυσικού περιβάλλοντος.

Ακόμα και οι ιατρικές και κλινικές εγκαταστάσεις αποτελούνταν από ξεχωριστά αλλά σε στενή γειτονική σχέση κτίσματα, που επέτρεπαν τη συνεργασία φυσικού περιβάλλοντος και ανθρώπινης φροντίδας. Τα κτίσματα αυτά ήταν η Θόλος (χώρος ύψιστης θεραπευτικής παρέμβασης, πιθανώς χειρουργείου), το Κατακλιτήριο (νοσηλευτικό πτέρυγα υψηλής εξάρτησης), η Στοά των ασθενών, τα Λουρά και οι καιοκείες του προσωπικού, που διατάσσονταν γύρω από το ιερό του Ασκληπιού. Στο συγκρότημα κτηρίων του Ασκληπιείου περιλαμβάνονταν ένας Ξεώνας για τη διαμονή των ασθενών, συγγενών, φίλων η προσκυνητών, που υποστήριζε τις κοινωνικές ανάγκες των ασθενών.

Τις καλλιτεχνικές απαιτήσεις της αντίληψης του θεραπευτικού περιβάλλοντος τις κάλυπταν:

α) Το Ωδείο, για μουσικές παραστάσεις και διδασκαλία.

β) Το Θέατρο της Επιδάουρου, το οποίο υπήρξε ένα από τα γνωστότερα στην Ελλάδα και βρισκείται ακόμα σε χρήση για θεατρικές παραστάσεις και διδασκαλία.

γ) Τα διάφορα αγάλματα, γλυπτά, τοιχογραφίες, ο πλούσιος συμβολικός διάκοσμος κ.ά., που σχετίζονταν με την απεικόνιση των μεγάλων φιλοσοφικών ζητημάτων του σύμπαντος και της ζωής, καθώς και με τα θαυμαστά αποτελέσματα της θεραπευτικής δύναμης του Ασκληπιού. Οι απαιτήσεις για αθλητικές δραστηριότητες, που παρέμειναν στην υποστήριξη από το περιβάλλον της ιδέας της Υγείας, και όχι στην υποβολή της ασθενείας, καλύπτονταν από τις εγκαταστάσεις του Σταδίου και του Γυμνασίου, καθώς και από τους αγώνες που διοργανώνονταν. Οι πνευματικές ανάγκες του προσωπικού και των επισκεπτών του Ασκληπιείου καλύπτονταν από την ύπαρξη των διαφόρων Ιερών, της πλούσιας Βιβλιοθήκης και του Γυμνασίου, όπου η διδασκαλία και η άσκηση της ρητορικής τέχνης συμπλη-

ρώνονταν από τη φυσική άσκηση. Τα υλικά και ο σχεδιασμός των κτηρίων ήταν εξαιρετικής ποιότητας, αντάξια των θεών στους οποίους αφιερώνονταν και των ανθρώπων στους οποίους απευθύνονταν.

Τα θαυμαστά, τέλος, αποτελέσματα της θεραπευτικής φροντίδας του Ασκληπιείου, καθώς επίσης και η τιμωρία για τους άπιστους και αλαζόνες καταστροφείς των θεραπευτικών παραγόντων, προβάλλονταν τόσο ευθέως όσο και συμβολικά, με πολλούς τρόπους.

Στην αναπαράσταση του Ασκληπιείου της Επιδαύρου μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι η Θόλος (πιθανώς χειρουργείο), φαίνεται να ήταν το πιο γοητευτικό, αιγιματικό και περίτεχνο κτήριο του Ασκληπιείου, ίσως πιο θεαματικό και από το ίδιο το Ιερό του Ασκληπιού. Το γεγονός αυτό ίσως να φανερώνει το σεβασμό των αρχαίων Ελλήνων στη συμβολή της ανθρώπινης προσπάθειας και της ιατρικής πράξης στη θεραπευτική διαδικασία.

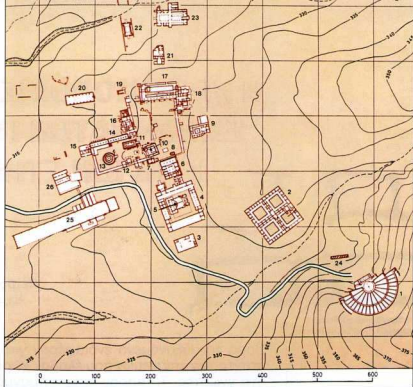
Η σύγχρονη έννοια του θεραπευτικού περιβάλλοντος

Το σύγχρονο φυσικό περιβάλλον φαίνεται να μην μπορεί πια να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις για προσφορά της θεραπευτικής συμβολής του, σύμφωνα με τα ιδεολογικά χαρακτηριστικά που του αποδίδονται από την ελληνική φιλοσοφία, τη μυθολογία και το μύθο του Ασκληπιού.

Η ανθρωπότητα, στις μέρες μας, αγνοώντας και υποτιμώντας αλαζονικά τη δυνατότητα θεραπευτικής συμβολής της φύσης, επιδόθηκε στην υπερκεταλλευση της, κυρίως από ορισμένες πολυεθνικές ηγεμονίες, με στόχο την απόκτηση μιας εφήμερης ανθρώπινης ισχύος.

Αποτέλεσμα της αλαζονικής αυτής συμπεριφοράς ήταν, όπως είναι γνωστό, η γενική υποβάθμιση της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος και της δυνατότητας θεραπευτικής του προσφοράς. Η άμβλυση της κριτικής προς την εγκληματική αυτή συμπεριφορά απέναντι στον άνθρωπο και το περιβάλλον του, ανατέθηκε στην τεχνολογία: υπερτιμήθηκε η πίστη ότι τα ειδικά για την υποστήριξη της υγείας τεχνικά μέσα θα μπορούσαν να προφυλάξουν τον άνθρωπο από τις αρνητικές για την υγεία επιδράσεις των καταστραμμένων φυσικών συνθηκών, όπως είναι ο μολυσμένος αέρας, το μολυσμένο νερό, το επικίνδυνο ηλιακό φως, η τρύπα του όζοντος, το φαινόμενο του θερμοκηπίου κ.λπ. Τα τεχνικά αυτά μέσα, που κλήθηκαν να απενοχοποιήσουν την καταστροφή των φυσικών συνθηκών, ή ακόμα και να τις υποκαταστήσουν, ήταν κυρίως ο τεχνητός φωτισμός, ο κλιματισμός, ο τεχνητός καθαρισμός του νερού και του αέρα, ο υψηλής τεχνολογίας ιατρικός εξοπλισμός, τα προηγμένα γενιάς φάρμακα κ.λπ. Τα τεχνικά αυτά μέσα όμως δημιούργησαν έναν νέο φαύλο κύκλο με καινούριες ασθένειες και αρνητικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία, όπως είναι η νόσος των Λεγεωνariών, οι παρενέργειες των φαρμάκων, οι νοσοκομειακές λοιμώξεις κ.λπ., που έφτασαν ακόμα και στο επίπεδο «τεχνικών επιδημιών».

Έτσι, σήμερα η ανθρωπότητα, έχοντας καταστρέψει τις κύριες φυσικές συνθήκες για ένα θεραπευτικό περιβάλλον, φαίνεται να συνειδητο-

Κάτοψη της Επιδαύρου. Σημειώνονται όλα τα κτίσματα και οι υψομετρικές διαφορές.

ποιεί ξαφνικά εκ νέου τη ζωτική τους αναγκαιότητα για τη διατήρηση της ανθρώπινης υγείας. Αυτό συμβαίνει περίπου 2.500 χρόνια μετά από την ίδρυση της φιλοσοφίας του θεραπευτικού περιβάλλοντος από την ελληνική μυθολογία (που μόρφωσε το θεωρητικό της πεδίο) και την εφαρμογή της φιλοσοφίας αυτής στα ελληνικά Ασκληπιεία (που μόρφωσε το πρακτικό της πεδίο).

Όμως, εξαιτίας της καταστροφής των φυσικών συστατικών του θεραπευτικού περιβάλλοντος, όλη η κριτική και οι απαιτήσεις επικεντρώνονται αποκριτικά στο μόνο συστατικό του περιβάλλοντος που παραμένει ελεγχόμενο από τον άνθρωπο: το σχεδιασμένο και δομημένο περιβάλλον.

Το ερώτημα που ζητά απάντηση είναι το εξής: πώς ένα μικρό συστατικό μέρος (όπως φαίνεται να είναι το σχεδιασμένο και δομημένο περιβάλλον) μπορεί να αντικαταστήσει και να αποκαταστήσει το καταστραμμένο σύνολο του θεραπευτικού περιβάλλοντος;

The Hellenic Mythology and the Ideological Characteristics of the Concept of the Healing Environment

S. Chatzicocoli-Syrakou – A.-Ch. Syrakou – Th. Syrakou

The ideological characteristics of a concept can be understood through the study of the phenomena expressing this concept and, mainly, through the search for the fundamental substance and the provenance of the archaeological and mythological origins, lying under the manifold phenomena of the sensible world.

Thus, these characteristics of the basic concept of the Healing Environment in our civilization should be searched in the Hellenic culture: in the Hellenic mythology and especially in the Asclepius' myth, the healing god of the ancient Hellenic pantheon.

According to that myth, the ideological characteristics of the concept of the Healing Environment coincide with the typical features of the healing powers of nature, being equally divine.

S.Ch.-S. – A.Ch. S. – Th. S.